

فرمانروایی کاراکترهای غربی بر بومی

راه‌مان به سمت غرب کج شده است

با رفتارهای کودکانه به راحتی با مسائل مختلف مواجه می‌شوند و حتی بعد از گذراندن سخت‌ترین اتفاقات، خیلی زود همه‌چیز را فراموش می‌کنند و به زندگی پر از هیجان و سرگرمی خود ادامه می‌دهند. شاید بتوان گفت همین اسم جالب و شخصیت ساده و بی‌الایش «باباسفنجی»، از مهم‌ترین دلایل دوست‌داشتنی بودن این کاراکتر و ارتباط برقرار کردن کودکان سراسر دنیا با او است. به‌طوری‌که هم‌اکنون این مجموعه در ۱۷۰ کشور دنیا در حال پخش و به ۲۴ زبان ترجمه شده است. عوامل زیادی در پس محبوب شدن و ماندن «باباسفنجی» در صدر پرطرفدارترین وجود دارد، اینکه چرا و چگونه کاراکتری همچون «باباسفنجی» محبوب می‌شود و پس از گذشت ۲۰ سال، هنوز در ردیف پرطرفدارترین کاراکترهای کودکان قرار می‌گیرد، می‌تواند دلایل مختلفی داشته باشد همچون: تداوم تولید، به‌روز بودن، سطح محبوبیت حتی برای بزرگسالان، موسیقی، طراحی خلاقانه و نوآورانه و….

این شخصیت کمکی زرد رنگ همراه با رفقایش با تداوم تولید مواجه بودند، باباسفنجی یکی از طولانی‌ترین مجموعه‌های دنیاست و سال‌هاست شبکه نیکلودین، قسمت‌های جدیدی از این مجموعه را اکران می‌کند. این تداوم، اجازه فراموشی کاراکتر را به مخاطب نمی‌دهد و با داستان‌های جدیدی که در هر فصل از این شخصیت روایت می‌شود، همیشه برای کودک به صورت تازه و دوست‌داشتنی باقی می‌ماند.

به‌روزی‌بودن از مهم‌ترین شاخصه‌های ماندگاری کاراکتر است، همیشه اتفاقات دنیای باباسفنجی در حال تغییر و هماهنگی با دنیای کودک است. در طول این سال‌ها و با مسائلی مواجه می‌شود که برای مخاطب ملموس و قابل درک است و تصمیمات و برخوردهای او نیز مسائل، از طرفی وقوع این حوادث در بستر طنز، بر جذابیت داستان می‌افزاید. در واقع این ملموس بودن به کودک اجازه می‌دهد که خود را به جای این شخصیت قرار دهد و با او حس

نشر داستان به‌تازگی ۸ کتاب رمان و مجموعه‌داستان از نویسندگان ایرانی منتشر و راهی بازار نشر کرده که از این‌تعداد، ۴ کتاب رمان و ۴ کتاب، مجموعه‌داستان هستند. یکی از این کتاب‌ها، رمان «به گواه یک رویا در قاب پنجره» نوشته محسن سعیدالسادات است. این‌کتاب، اولین رمان سعیدالسادات است که پیش از این، از وی، چند مجموعه‌شعر و یک‌مجموعه‌داستان منتشر شده است. نویسنده در این‌اثر علاوه بر فضا و زبان شاعرانه، فرم متفاوتی را هم برای روایت داستان خود انتخاب کرده تا بتواند جذابیت داستان را برای هر نوع مخاطبی با هر نوع سلیقه‌ای حفظ کند. رمان مذکور، در ۳ فصل نوشته شده، اما نویسنده روایت خود را از فصل دوم آغاز کرده است. ابتدای کتاب، فصل دوم آن است که زاویه دید سوم شخص و روایتی تو در تو دارد. بعد فصل اول که زاویه دید اول شخص و روایتی سر راست دارد و سپس، فصل سوم می‌آید. اما به‌گفته ناشر اثر، اگر کسی علاقه‌مند به خواندن رمان‌های کلاسیک باشد، می‌تواند ابتدا فصل اول را بخواند، بعد فصل دوم را، تا سریع تر در فضای داستان قرار بگیرد و بتواند آن را به‌صورت خطی دنبال کند و در نهایت به فصل سوم برسد. این کتاب با ۱۴۰ صفحه، شمارگان ۵۰۰ نسخه و قیمت ۳۰ هزار تومان منتشر شده است.

رمان دیگری که نشر داستان به‌تازگی چاپ کرده، «رد پای باران» نوشته حیات عارف نویسنده اهل اشنویه است.این‌کتاب هم، اولین‌رمان نگارنده‌اش است که موضوعش، چالش زنی با بیماری و اطرافیای خود است.

این‌کتاب با ۱۸۰ صفحه، شمارگان ۵۰۰ نسخه و قیمت ۱۰ هزار و ۳۵۰ تومان عرضه شده است. «ارکبان» عنوان سومین رمان جدید این‌ناشر است که به‌قلم طاهره کمال نوشته شده و مانند دو کتاب پیشین، اولین‌رمان نویسنده‌اش محسوب می‌شود.

داستان این‌رمان هم درباره یک عشق است و در ۳۳ فصل روایت می‌شود. روایت این‌داستان توسط دو شخصیت انجام می‌شود. این‌کتاب هم با ۶۲۴ صفحه، شمارگان ۵۰۰ نسخه و قیمت ۱۰۰ هزار تومان به چاپ رسیده است.

با ادامه اعتراض‌ها به نابرابری سیاه‌ن

کتاب‌های روشنگر درباره تبعیض نژادی در آمریکا پر فروش شده‌اند

تجربه سیاهپوستان در صدر لیست پر فروش‌های آمازون قرار گرفته‌اند که از جمله آن‌ها می‌توان به کتاب‌های کودکان از جمله «لا متفاوت هستیم، ما یکی هستیم» از مجموعه «نسیمی استریت» اشاره کرد. بسیاری از عناوین این کتاب کاملاً فروش رفته‌اند و حتی نسخه‌های دست دوم هم با قیمت‌هایی تا ۵۰ دلار به فروش می‌روند.

در وبسایت بارنز اند نوبل، ۸ کتاب از ۱۰ کتاب پر فروش، عناوینی درباره سیاهان هستند که قبلاً منتشر شده بودند که از جمله آن‌ها می‌توان به «بین دنیا و من» نوشته تانیهسی کوتس و «پس می‌خواهی درباره نژاد صحبت کنی» نوشته ايجتوما اولوتو اشاره کرد. ابرام اکس کندی نویسنده کتاب «قطور ضدنژادپرست باشیم» این هفته در توپیتر

باباسفنجی بیان شد، به خوبی نشان می‌دهد که برای خلق و محبوب‌شدن یک کاراکتر صرفاً نیازی به داشتن یک پشتوانه جدی ادبی و تاریخی هم نیست و حتی از کم‌ارزش‌ترین مولفه‌ها هم می‌توان محبوب‌ترین کاراکتر جهان را به‌وجودآورد. شاید پیام مهم‌تر این کاراکتر کوچک این باشد که داشتن یک تاریخ وادبیات غنی و گسترده، چه‌مقدار مسیر را هموارتر خواهد کرد و چقدر ظرفیت به‌وجود می‌آورد.

اما سوال‌ها و طرح مسائل زیادی درباره خلق کاراکتر اسباب‌بازی در کشورمان مطرح می‌شود که معمولاً از خیلی دور مانده و به محاق رفته است، در اصل خیلی به آن توجه نشان داده نشده و نمی‌شود و در حوزه شخصیت‌سازی و طراحی اسباب‌بازی ضعیف عمل شده است و همچنان در مرحله آزمون و خطای کپی محصولات غربی است. «تولیدکننده»، «طراح»، «انیمیشن‌ساز» سه حلقه مهم در خلق، پیدایش و معرفی شخصیت کارتونی و اسباب‌بازی هستند که کنار گرفتن آن‌ها در کنار هم به امری محال تبدیل شده و اگر گاهی همکاری شکل گرفته، مستمر نبوده است.

در اسب‌شناسی‌ها و نشست‌های تخصصی در حد تئوری مطرح شده که در صنعت اسباب‌بازی باید اتاق فکری تشکیل شود تا مهره‌های اصلی اعم از روان‌شناس، جامعه‌شناس، انسان‌شناس، طراح اسباب‌بازی، تولیدکننده، انیمیشن‌ساز و… در خلق، نقد و بررسی شخصیت‌ها در کنار هم مشارکت داشته باشند اما این اتاق فکر سال‌هاست که خالی مانده و سوال‌ها بی‌جواب!

سوال‌هایی از این جنس که چرا ظرفیت ادبی و تاریخی کشور و فرهنگ ما برای خلق کاراکتر همچنان مهیور مانده است و با توجه به اینکه در شروع این مسیر، چندگام از سازندگان باباسفنجی جلوتر هستیم؟!

ایا هنوز هم جای خالی شخصیت‌های بزرگ تاریخ و ادبی ما همچون رستم و سهراب و یا شخصیت‌های پندآموز کلیله‌دمنه در بین کاراکترهای محبوب کودکان ایرانی حس نمی‌شود؟ یا الگوسازی و قهرمان‌سازی از نمادها و شخصیت‌های تاریخ پرآوازی خودمان، تربیت نسل جدید برای داشتن آینده روشن‌تر کشورمان را بیشتر تضمین نمی‌کند؟ و بسیاری دیگر از سؤال‌هایی که هنوز هم در انتظار پاسخ هستند.

آن چیزی که باباسفنجی به طراح ایرانی می‌گوید این است که مهم‌تر از داشتن ظرفیت‌های ادبی بسیار، ناووری و روش پرداختن به این اسطوره‌هاست. نکته‌ای که هنوزهم در کاراکترهای بومی به شدت خوندنمایی می‌کند، جذابیت کم آن‌ها وعدم تناسب‌شان با سن کودک است. شاید توجه به این نکته بتواند در آینده‌ای نزدیک، محبوب‌ترین کاراکترهای کودک ایرانی را کاملاً بومی وایرانی کند و سلطه چندین‌ساله کاراکترهای غیروبومی را از بین‌ببرد.

اخبار

کتاب سوم کسروی درباره مشروطه/آیا استالین در فتح گیلان شرکت داشت؟
نشر علم کتاب «مشروطه به روایت کسروی؛ سومین اثر احمد کسروی درباره مشروطیت بر اساس یادداشت‌های او را در روزنامه پرچم» به کوشش مهدی نورمحمدی را با شمارگان ۷۷۰ نسخه، ۲۹۸ صفحه و بهای ۷۵ هزار تومان منتشر کرد. کسروی یکی از مشهورترین مورخان و راویان تاریخ مشروطه ایران است. دو کتاب مهم او با عناوین «تاریخ مشروطه ایران» و «تاریخ هجده ساله آذربایجان» دو منبع مهم برای مطالعات پیرامون تاریخ بیداری ایرانیان به شمار می‌روند. پژوهشگران امروزی بارها به این دو کتاب ارجاع داده‌اند و خارج از مرزها نیز ترجمه این دو کتاب بسیار مورد استفاده غیرایرانی‌هاست.

ویژگی‌های کتاب

به شهادت مهدی نورمحمدی در مقدمه این کتاب کسروی در این این یادداشت‌ها به خوبی توانسته نام مشروطه خواهان را در تاریخ ثبت و از تلاش‌های آنان در راستای بیداری ایرانیان قدردانی کند. همچنین نثر کسروی در این یادداشت‌ها به مراتب از کتاب‌های «تاریخ مشروطه ایران» و «تاریخ ۱۸ ساله آذربایجان» ساده‌تر و روان‌تر است و در آن از کلمات متکلف و لغات و واژگان ابداعی او اثری به چشم نمی‌خورد. درباره علت این امر نیز می‌توان چنین متصور شد که شاید وی با این اقدام قصد جذب مخاطبان عادی روزنامه و ارجاع آنها به دو کتاب مشهور خود را داشته است.

ویژگی دیگر این کتاب در این است که به نوعی خاصه کتاب‌های «تاریخ مشروطه ایران» و «تاریخ هجده ساله آذربایجان» نیز محسوب می‌شود. بدین دلیل که در برخی موارد، فشرده‌ای مربوط به رویداد یا سرگذشت مورد اشاره را بیان کرده و آن گاه خواننده را برای به دست آوردن آگاهی‌های بیشتر به آن دو کتاب ارجاع می‌دهد. همچنین با وجود موارد مشابهی که بین این یادداشت‌ها و مطالب دو کتاب مشهور کسروی وجود دارد، نوع روایت کسروی در این موارد با آن دو کتاب متفاوت و دارای افزوده‌هایی است. بر این اساس می‌توان «مشروطه به روایت کسروی» را ادامه دو کتاب «تاریخ مشروطه ایران» و «تاریخ هجده ساله آذربایجان» نیز به حساب آورد، چرا که برخی از مطالب آن مانند نوشته‌های او درباره حاج شیخ علی اصغر لایل‌اوی (که یادداشت شماره ۱۵ کتاب است) اسماعیل خوبی (یادداشت شماره ۶۱) عارف قزوینی (یادداشت شماره ۱۰۱ و کلنل محمد تقی خان پسیان (یادداشت شماره ۲۴) در دو کتاب دیگر وجود ندارد و یا اینکه در برخی موارد داوری‌ها و نظرهایی درباره شخصیت‌ها درج شده که در آن کتاب نیامده است.

اما مهم‌ترین تفاوت یادداشت‌های روزنامه پرچم با دو کتاب مشهور کسروی در این است که اگرچه در بسیاری موارد عکس‌های آن دو کتاب در این یادداشت‌ها نیز به کار رفته ولی توضیحات مرتبط با آن عکس‌ها نسبت به آن دو کتاب با متفاوتی دارای افزوده‌هایی است. نکته دیگر در این است که کسروی به صراحت و بدون ملاحظه نظر و داوری خود درباره رجال موثر در انقلاب مشروطه را ابراز کرده و دوستی یا نفرت خود را نسبت به آنان آشکار ساخته که این امر نشانگر شجاعت و بی‌باکی اوست. این معنی هنگامی برجسته‌تر می‌شود که بدانیم در زمان چاپ روزنامه پرچم بسیاری از رجال مورد اشاره یا فرزندان آنان در قید حیات بودند.

خلاصه‌ای درخشان از اقدامات حیدر عموغلی

«مشروطه به روایت کسروی» را می‌توان دانشنامه شخصیت‌های موثر (چه مخالف و چه موافق) در انقلاب مشروطه ایران دانست. کسروی به خوبی توانسته به ثبت و ضبط شخصیت‌ها و رخداد‌های مهم بپردازد. همچنین آن دسته از مخاطبان عام که حوصله خواندن آن دو کتاب مفصل را ندارند می‌توانند با این کتاب به شخصیت‌ها را بشناسند و هم با رخداد‌های آشنایی پیدا کنند. یادداشت‌ها در عین ایجاز، معرفی کننده کامل این شخصیت‌ها هستند.

به عنوان پنجاهمین مطلب این کتاب درباره «حیدر عموغلی» مشهور به حیدر ببعی است که از چهره‌های مشهور و اثرگذار دوران مشروطیت به شمار می‌رود. عموغلی که از بنیانگذاران حزب کمونیست ایران نیز هست، قلیا هوادار نهضت مشروطه خواهی ایرانیان بود و به دلیل درد وطن تخصص خود یعنی ساخت بمب و مواد منفجره را در جهت اهداف مشروطه خواهان به کار گرفت. اگر او نبود قطعاً مشکلات عده‌های برای نهضت به وجود نمی‌آمد.

درباره او کتاب‌های مهمی چون «چکیده انقلاب حیدرخان عمواغلی» به قلم زنده یاد رحیم رفشاده ملک و «حیدرخان عمواغلی: اسناد و خاطرات» به قلم اسماعیل راتین منتشر شده و در عموم کتاب‌های تاریخ مشروطه نیز نامش به چشم می‌خورد. البته هنوز هم نکات مهمی پیرامون او وجود دارد. کسروی در شماره ۵۴ نشریه پرچم مورخ نهم فروردین ۱۳۲۱ زندگی و فعالیت‌های او را در چند پاراگراف درخشان به شرح زبر خلاصه کرده است: «یکی از قهرمانان جنبش مشروطه این مرد را باید شمرد. چنان که گفته می‌شود حیدر عمواغلی از مردم سلماس بوده ولی در قفقاز بزرگ شده و آنجا درس خوانده و یک یا دو سال پیش از جنبش مشروطه برای کشیدن سیم‌های چراغ برق در مشهد از سوی رضایوفا‌ها به ایران آورده شده که چند زمانی در مشهد بوده و سپس به تهران آمده و در اینجا به کارخانه چراغ برق وارد شده.

در آغاز جنبش مشروطه این یکی از هواخواهان بسیار خونگرم آن گردید و به یک رشته کارهای بزرگی برخاست. زیرا چنان که دانسته شد، کشتن تاپاک با دست عباس آقا با تحریک و نقشه این مرد بوده. همچنین ببعی را که به محمدعلی میرزا انداختند این ساخته و بمب اندازان هم او و همراهانش بودند.

پس از بمباران مجلس عمواغلی به قفقاز گریخت و از آنجا به تبریز آمد و با دیگران همدستی نمود و پس از چندی به خوی که تازه گشاده شده بود رفت و در آنجا به همدستی امیرحشمت و دیگران یک کانونی برای آزادی خواهی و جنگ با هواداران استبداد پدید آوردند که خود داستان درازی دارد. سپس چون تهران گشاده گردید، عمواغلی نیز به اینجا آمد و یکی از سردستانان بود و همیشه در کارها پا در میان داشت. همچنین در کوشش‌هایی که ایرانیان در هنگام جنگ جهانیگر گذشته کردند او یکی از سردستانان مشرده می‌شد.

روی هم رفته عمواغلی یکی از مردان بسیار جربزه دار و کمیابی بود که در شورش آزادی خواهی ایران شناخته گردیدند. این مرد نیکی‌های بسیاری کرده ولی یک گناه بزرگی نیز دارد و آن کشتن شادروان سیدعبدالله بهبهانی است که با دست این و کسانش روی داده.

عمواغلی فریفته یکی از پشروان آزادی بود و آن پیشرو پاکدلی نداشت و این بود که عمواغلی را به این گناه و مانده‌های آن واداشته است. عمواغلی در زمان‌های آخر به جنگل به نزد میرزا کوچک خان رفت و در آنجا با دست جنگلیان کشته گردید.»

آن پیشرو آزادی که به قول کسروی پاکدل نبود و عمواغلی از مریدان او به شمار می‌رفت، کسی نیست جز سیدحسن تقی‌زاده. عمواغلی آنقدر سرسپرده او بود که در دستورش درباره ترور سیدعالی قدر سیدعبدالله بهبهانی تردیدی به خود راه نداد.

رمان «برادر» منتشر شد

کتاب «برادر» اولین اثر انتشار یافته امیر نصراژادانی، رمانی کوتاه است که در آن به موضوعات متنوع انسانی و اجتماعی پرداخته می‌شود. داستان از خانه‌ای ماتم زده در مرکز شهر تهران آغاز می‌شود و خواننده در ادامه با ابتکار نویسنده فضا و زمانی دیگر را نیز تجربه می‌کند. زاویه دید داستان راوی اول شخص است و روایتگر تفکرات خاوه‌ری است که سعی ای‌ها دارد با خودگویی‌های درونی بر بالین برادر بیمارش، پاسخی برای سؤال های ذهن کنجکاو و رنجور خود بیابد. سبک داستان نویسی این رمان جریان سیال ذهن است و با پرش‌های زمانی که به گذشته و حال دارد، بسیاری از ناگامی‌ها، خاطرات و تجارب راوی (سارا) با مخاطب به اشتراک گذاشته می‌شود. اگرچه راوی یک زن و نویسنده مرد است ولی به عنوان یک انسان شناس به خوبی از عهده بازگو کردن عواطف و احساسات جنس مخالفش برآمده و حتی گاهی در قامت یک فمینیست تمام عیار ظاهر می‌شود.

در گذار از افکار این دختر سرگشته بسیاری از مسائل اجتماعی روز و سبک زندگی جامعه ایرانی بازگو می‌شود، اما نویسنده «برادر» به بازگو کردن این مسائل و تناقضات ذهنی یک جوان کنجکاو در قالب ژانر روانشناسی بسنده نمی‌کند. او پا را فراتر می‌گذارد تا دست به آفرینش لایه‌های عمیق‌تری برای مخاطبان ریزبین بزند. از این روست که داستان برای مخاطبانی که به مسائل فلسفی و متافیزیکی نیز علاقه‌مند هستند، جذابیت پیدا می‌کند. البته این مسائل بسیار روان و کنایه‌آمیز مطرح می‌شوند. در هیچ سطری از این کتاب به جملاتی گیج کننده و پیچیده برخورد نخواهید کرد و خواننده هیچگاه در فضای داستان دور نمی‌شود. همچنین با وجود قلم روان و جلات شیوا که با دقت زیادی انتخاب شده‌اند در کنار تعلیق قوی در داستان بعد است خواننده‌ای پیدا شود که خواندن این کتاب را نیمه کاره بگذارد. رمان برادر از آن دست کتاب‌هاست که ژانر آن به فراخور درکی که از داستان برای هر شخص به دست می‌آید مشخص می‌شود، بنابراین ممکن است در این مورد اتفاق نظر در بین خوانندگان مختلف وجود نداشته باشد.

رمان «برادر» در حال حاضر فقط به صورت الکترونیکی و تنها از اپلیکیشن و وب سایت «کتابراه» به مبلغ ۹۰۰۰ تومان قابل دسترس است.

ترجمه اولین جلد رمان حماسی «شاهدخت شاهین» منتشر شد

رمان «دختر ایرون هند» نوشته دیوید گمل به‌تازگی با ترجمه ژاله فراهانی توسط انتشارات کتابسرای تندیس منتشر و راهی بازار نشر شده است. این‌کتاب، اولین‌جلد از مجموعه حماسی «شاهدخت شاهین» است که گمل نوشته است.

دیوید اندیرون گمل نویسنده انگلیسی این‌کتاب، به نوشتن داستان‌های فانتزی و حماسی معروف است. او متولد سال ۱۹۴۸ و درگذشته به سال ۲۰۰۶ است. «شاهدخت شاهین» دربرگیرنده افسانه‌ای پهلوانی است که شخصیت اصلی‌اش یک زن اشراف‌زاده با همان شاهدخت شاهین است. «شاهدخت شاهین» به گفته بسیاری از اهالی ادبیات، الهام‌بخش فانتزی‌نویسان زیادی از جمله نویسنده «بازی تاج و تخت» بوده است. طوری که می‌توان شباهت‌های زیادی بین این‌مجموعه و «شاهدخت شاهین» پیدا کرد.

در اولین‌جلد از مجموعه شاهدخت شاهین، شخصیت اصلی از گذرگاه زمان عبور کرده تا در زمان مناسب و پیش از آن‌که در بر شود، مردم شکست‌خورده و مغرور خود را نجات دهد. داستان این‌رمان در سرزمینی کوهستانی جریان دارد که مردم دهقان و دامپرورش، مستعمره یک قوم جنگ‌طلب شده‌اند که کاری جز شتران ریزیدن برند. این روست که داستان شاهدخت را تبدیل به مستعمره کرده‌اند، زندگی خود را از راه آدم‌کشی و کشورگشایی می‌گذارند. اما به این‌هم بسنده نمی‌کنند و می‌خواهند نسل این‌مردم را از روی زمین بردارند. اولین‌جلد از مجموعه «شاهدخت شاهین» با ۳۹۲ صفحه و قیمت ۶۰ هزار تومان منتشر شده است.